

Generande hårväxt

Patientinformation

Stark hårväxt av manligt utseende kan vara ett kosmetiskt problem för kvinnor. I många länder är det däremot ett helt normalt fenomen. Endast i sällsynta fall orsakas det av en hormonellt betingad sjukdom. Reklambudskap styr vad kvinnor upplever som normal hårväxt. Kvinnor med en helt slät och hårlös hud idealiseras ofta och framställs som vackra och friska.

Klinisk bild

En ökad behåring av generande slag kan uppkomma på överläppen, underarmar, underben, lår, mage och bröst, ibland med rejält grova och mörka långa hår. Manliga släktingar har i regel då också extra kraftig hårväxt, t. ex. på överkroppen, armar och ben. Hypertrikos kallas tillståndet när behåringen på för en kvinna normala områden blir allt för kraftig, t.ex. på armar, underben, haka och överläpp. Vid s.k. hirsutism har den ökade behåringen ett mer manligt mönster och kan då finnas även på t.ex. lår, rygg, bröst, hals och kinder.

Sjukdomsorsak

En ökad behåring är oftast ärftlig betingad, normalt och naturligt förekommande i Sydeuropa och många andra länder. Av ärftliga skäl har huden i dessa fall en ökad mottaglighet för inverkan från normalt förekommande hormoner av manlig karaktär (androgener). I sällsynta fall beror hårväxten på en hormonell störning i t.ex. binjurar eller äggstockar. Vissa äldre typer av P- piller och annan hormonbehandling kan bidra till uppkomsten, medan den i stället kan motverkas av andra nyare medel. En annan ovanlig orsak är sjukdomen polycystiska ovarier (PCO) där en hormonell rubbning leder till defekt fungerande äggstockar, vilket yttrar sig med bl.a. oregelbunden mens, övervikt, och ökad hårväxt. Andra medicinska tillstånd t.ex. tumörer i binjurar m. m. är däremot en mycket ovanlig orsak. Ett fåtal läkemedel kan också orsaka ökad hårväxt fr.a. i ansiktet

Förlopp

Hårväxten kan bli märkbar redan i 20-årsåldern och tilltar vanligen med ökad ålder.

Behandling

Den ökade behåringen är framför allt ett kosmetiskt problem och inte primärt ett fall för sjukvården, såvida den inte undantagsvis beror på något sjukdomstillstånd. På apoteket finns olika hårborttagningsmedel och medel som bleker mörka hårstrån att köpa.

Vaxning är en klassisk metod, som är litet smärtsam första gångerna och kan leda till irritation i hårsäckarna (follikuliter), men som fungerar bra. Speciella rakapparater (Lady Shave) för kvinnor har utvecklats. Tillståndet förvärras inte, som många tror, av att plocka eller raka bort det generande håret. Detta är enkla, effektiva och ofta bästa sätt att angripa problemet på. En ljusbehandling (IPL, intensive pulsed light) och vissa lasermetoder kan förstöra hårsäcken. Ofta behövs flera behandlingar, vilket kan bli kostsamt. Ibland kan håret komma tillbaka. Hudterapeuter kan också hjälpa till på andra sätt, med t ex elektrolys när en svag ström skickas ned genom en tunn fin nål och på så vis förstör hårsäcken. Det finns också vissa andra laser. Patienter som redan äter p-piller kan byta till Diane som är ett antiandrogen medel godkänt mot akne Det har samtidigt effekt som ett p-piller.